

Nye strømmålere og fritak: Nettselskapene underslår din rett til å slippe skitten strøm

Denne teksten ble først publisert på <http://einarflydal.com> den 11.01.2024

Nå om dagen sender strømnettselskapene ut et skriv til folk med fritak fra AMS og som ikke har fått skiftet ut strømmåleren. Nettselskapene gir ganske enkelt beskjed om at nå skal måleren skiftes.

Mottakerne er gjerne folk som ikke ønsker ny måler fordi de ikke ønsker mer «skitten strøm» i huset. Så spør de meg hva det er å gjøre med saken. Nettselskapene underslår nemlig at såfremt fritak er søkt på rett vis, gir Lagmannsrettens dom kunden rett til fritak også for det tilskuddet av «skitten strøm» som en slik måler gir.

«Skitten strøm» er en samlebetegnelse på ulike former for «spenningsstøy» som bl.a. lages av digitale transformatorer i alt digitalt utstyr).

Du kan klage til nettselskapet og videre oppover dersom du har helseproblemer med «skitten strøm», og over at nettselskapet ikke respekterer Lagmannsrettens dom – helst *før* måleren er skiftet!

Her får du detaljene:

Brevet fra nettselskapene har omtrent følgende ordlyd:

Fra: <Nettselskapets kundeservice>

Dato: <Dato>

Til: <Ditt navn>

Emne: Varsel: Utsending av brev i dag vedrørende bytte av strømmåler

Hei N.N.,

Vi ønsker å informere deg om at vi i dag sender ut et viktig brev med oppfordring om å skifte til ny strømmåler. Dette brevet inneholder følgende informasjon:

Det vises til tidligere informasjon sendt til deg i forbindelse med bytte til ny automatisk strømmåler. Målnummer XXXXXXXXXXXX i <Din adresse> er fremdeles ikke byttet.

Det er planlagt å ha montører i ditt område mellom <DATO> og <DATO>. Målerbyttet medfører ingen ekstra kostnad for deg som kunde.

Du har fått innvilget fritak fra AMS-måler (måler med kommunikasjonsmodul)

Det skal byttes strømmåler hos alle kunder, også kunder som har fått innvilget fritak for AMS-måler med kommunikasjonsmodul. Du vil få installert en ny måler som oppfyller de krav som stilles til målenøyaktighet, men som ikke har kommunikasjonsmodul eller antenne.

Kontakt oss

Vi oppfordrer deg til å kontakte vårt kundesenter snarest og innen DATO.2024 på telefonNNNNNNNN (man-fre kl. 09.00 til 15.00) eller e-post <epostadresse> for å avtale tidspunkt for installasjon av ny strømmåler.

Årlig gebyr for kunder uten automatisk strømmåler

Kunder som er innvilget fritak etter § 4-1 b i avregningsforskriften belastes et årlig gebyr på kroner 1 875,- inkl. merverdiavgift. Gebyret faktureres alle kunder som ikke har gitt oss adgang til å bytte strømmåler eller som får installert måler uten kommunikasjonsmodul.

Årsaken til gebyret er at det påløper ekstrakostnader ved å opprettholde og gjennomføre arbeidsprosesser for å håndtere kunder som ikke har automatisk strømmåler. I tillegg til håndtering av kundens selvavlesninger, planlegges det for kontrollavlesning av måler hos kunder med strømmåler uten kommunikasjonsmodul, jf. avregningsforskriften § 3-3. Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har stadfestet at manuell avlesning er å anse som en særskilt nettjeneste som det ikke er rimelig at nettselskapets øvrige kunder betaler for.

Tilgang til strømmåleren

Nettselskapet eier måleutstyret, bestemmer hvilket måleutstyr som skal brukes og er ansvarlig for drift og vedlikehold av dette. Dette står i § 5-1 i standard nettleieavtale som alle nettkunder inngår med nettselskapet når de blir kunde i vårt nettområde. Etter § 6 i standard tilknytningsavtale har vi rett til uhindret adgang til måleutstyret. En betingelse for å være tilknyttet strømmåleren er at vi har uhindret adgang til anlegget ditt for å utføre nødvendig vedlikehold og utskiftning av strømmålere. At du plikter å gi oss tilgang til strømmåleren følger også av avregningsforskriften § 3-1. Dette innebærer at du som nettkunde plikter å gi oss tilgang til strømmåleren i ditt målepunkt for utskiftning.

Se standard nettleieavtale og vilkår for tilknytning på www.elvia.no. For mer informasjon om strømmålere se <https://www.elvia.no/smart-forbruk/alt-om-din-strommaler/>

Med vennlig hilsen

<Ditt nettselskap> AS

At nettselskapet eier måleren og har rett til adkomst og til å skifte den ut, er uomtvistelig. Dette er bekreftet i flere dommer. Men den retten trumfer ikke din rett til fritak dersom du har legitime helsegrunner til fritak. Det gjelder både fra AMS og fra «skitten strøm».

Som du ser, unnlater nettselskapet å informere deg om dine rettigheter til fritak fra skitten strøm. Det bryr seg ikke med å fortelle deg at gjeldende rett følger av [Lagmannsrettens dom av 3.11.2022](#) som gjør det klinkende klar på at dersom du har helseplager fra skitten strøm og leverer søknad på korrekt vis, skal nettselskapet gi deg fritak fra «skitten strøm».

Lagmannsrettens dom finner du her, med de relevante delene merket gult:
https://einarflydal.com/wp-content/uploads/2022/11/Borgarting-lagmannsrett-Dom_av_3.11.2022_SladdetGult-1.pdf.

Hva gjør du?

Dersom du vil ha fritak fra skitten strøm, må du søke fritak på en måte som legitimerer at du har problemer med skitten strøm. Lagmannsrettens dom anviser hvordan dette skal gjøres, og vi – dvs. aksjonen *Vi tar AMS-målerne for retten!* og adv. Hugo P. Matre – laget en [oppskrift](#) i overensstemmelse med dommen for hvordan du skal søke fritak slik at det går klart fram at fritaket også skal gjelde skitten strøm. Følg oppskriften nøye!

I denne oppskriften inngår det en *egenerklæring*. Dommen sier at med korrekt skrevet legeerklæring og din egenerklæring *har du krav på fritak*, hva enten fra radiodelen, skitten strøm, eller begge deler.

Hvis nettselskapet ikke respekterer dommen, kan du klage – først til nettselskapet, og eventuelt deretter høyere opp. En orientering og en mal for slik klage finner du i [bloggpost 2023](#).

Nettselskapet kan rette seg etter dommen på flere måter: Det kan la gammel måler bli stående (det er uttrykkelig lov, og det er nettselskapet som avgjør dette). Det kan f.eks. sette inn filtre, eller det kan finne nye, analoge målere. (Joda, de fins på markedet om man leter litt, men må kanskje typegodkjennes.)

Hva kan du gjøre om klagen ikke vinner fram?

Dersom du får avslag på din klage, kan du klage til en høyere instans. Underveis mens du klager kan nettselskapet komme til å stenge strømmen, men ikke nå på vinteren. Det gjør det nok heller ikke dersom du gjør oppmerksom på at du vil be domstolen om en midlertidig forføyning der nettselskapet pålegges å opprettholde leveransen. Men da må du følge opp med en rettsak i neste omgang.

Dersom du ikke vinner fram i noen instans, er det bare en ny rettssak som kan sette nettselskapene på plass – eller at eierne, journalister eller kunder klarer å skape tilstrekkelig med skrammer på nettselskapets omdømme.

Aksjonen *Vi tar AMS-målerne for retten!* er nedlagt. Vi fikk gjennomslag i retten for fritak både for AMS-delen og for skitten strøm, men tapte – etter vår mening ganske urimelig – på saksøkernes bevisføring av egne helseplager. Fra tingretten og helt til topps i Den europeiske

menneskerettsdomstolen unnvek rettsapparatet å gjøre en selvstendig vurdering av bevisene for helseplager. Dessverre.

Den enkelte kan gjøre en del lokale tiltak for å dempe mengden skitten strøm i huset, så som å sjekke at det er god jording, sette inn ferritt- eller andre typer filtre, eventuelt en skilletrafo (som er en dyr løsning. EMF Consult AS og enkelte andre firmaer kan anbefale løsninger.

Einar Flydal, den 11. januar 2023

PS. Hva er «skitten strøm»? Og hva fins av dokumentasjon?

«Skitten strøm» er kort fortalt elektrisk «støy» i strømmettet. All elektronikk skaper slik støy, og biologien reagerer på den. Noen reagerer klart mer enn andre. Det fins en del personer, i Norge som i andre land, som er så følsomme for skitten strøm at de velger å leve uten strøm, eller med særdeles lavt forbruk og bare noen få timer per døgn.

Du finner nærmere tekniske forklaringer om skitten strøm i Flydal & Nordhagen: *Smartmålere, skitten strøm, pulser og helse*, 2021, og i *bevissamlingen* som ble lagt fram i retten. Du finner begge to blant [dokumenter du kan laste ned eller kjøpe HER](#).

Det fins svært omfattende dokumentasjon for at helseplager fra skitten strøm er en realitet. Dette ble nylig utførlig dokumentert av den europeiske organisasjonen *Europeans for Safe Connections* i en 22-siders høringskommentar til en rapport fra SCHEER-utvalget til EU-kommisjonen om helsevirkninger fra lavfrekvente felt (1Hz and 100 kHz). Se særlig Annex 3. https://esc-info.eu/wp-content/uploads/2024/01/ESC-Comment-SCHEER-Opinion-ELF-EMF_final_version_20231231.pdf

For enkelte gir slik skitten strøm akutte helseplager, og de har omfattende og ofte systematisk erfaring med det. Stadig mer digitalt utstyr i hjemmet og på arbeidsplassen øker problemene. De fleste lever like fullt med skitten strøm uten å bry seg og uten å vite om at slikt kan være en hel eller delvis forklaring på helseplager de har.

Den skitne strømmen fra de nye målerne er svak innenfor det frekvensområdet som testes, men sterkere både i frekvensområdene under og over det området som testes utfra tekniske standarder. Den er svak i forhold til mange andre kilder folk har i huset, men som normalt bare står på i kortere tid. Se EMF Consults test av ulike generasjoner strømmålere:

EMF Consult AS/Hjortland, O M: Test av ledningsbundet spenningsstøy («skitten strøm») fra forskjellige generasjoner strømmålere, rapport 13.10.2021, pdf som du finner [HER](#).

Nettselskapene er godt kjent med «skitten strøm», men ikke med helseproblemene som knyttes til skitten strøm fra digitale teknologier. Siden de ikke rammes av forskrifter, velger nettselskapene å vise til at de overholder myndighetenes krav. Og myndighetenes krav baserer seg på en foreldet sikkerhetsgrense som baserer seg på målinger som bare fanger opp akutte virkninger som skyldes oppvarming av vev. Dette gjør det vanskelig å få gjennomslag selv om bevisene tårner seg opp.